

Een parodie op Gods koninkrijk

Uitleg en vragen bij Esther 1

Het boek Esther spreekt tot de verbeelding. Het gaat over een eenvoudig Joods meisje dat het schopt tot koningin van het machtige Perzische wereldrijk. Het leest als een sprookje. Toch is het duidelijk anders. In sprookjes veranderen kikkers in prinsen en pompoenen in koetsen, maar in het boek Esther gebeurt er niets bovennatuurlijks. Sterker zelfs: God komt er niet eens in voor. Je kun het boek ondersteboven keren, maar je zult nergens een verwijzing naar God vinden.

Christenen hebben daar mee in hun maag gezeten. Als een boek in de Bijbel staat, dan moet het toch over God gaan? Luther vond dat we het boek maar het best konden schrappen. Maar je kunt het ook anders benaderen: is dit niet bij uitstek de manier waarop veel mensen vroeger, maar zeker ook vandaag God hebben ervaren en nog ervaren? Namelijk 'niet'. Helemaal vandaag. Het Bijbelboek Esther help ons te geloven ook als we niets van God merken.

Hoe ervaar jij God in je leven? Merk je dat God er is? Zo ja, op welke manier? Als je God niet ervaart, heb je daar dan last van? Zou het boek Esther je daarbij kunnen helpen?

Het decor

In dit eerste hoofdstuk schildert de schrijver het decor. Esther zelf komt nog niet op podium, maar we krijgen al wel te maken met die andere hoofdrolspeler: Ahasveros, of naar zijn Griekse naam 'Xerxes'. De machtigste man van de wereld van die dagen. Regerend over maar liefst 127 provincies. De schrijver had er ook gewoon voor kunnen kiezen om te vertellen dat Ahasveros regeerde over 31 specifieke deelgebieden (Satrapieën), maar door het getal 127 te vermelden onderstreept hij de macht van deze koning.

Een man die zijn macht ook niet onder stoelen of banken steekt. Een half jaar lang feest! Moet je eens nagaan wat voor feest dat geweest zal zijn!? Het zal ook wel met politieke doeleinden te maken hebben dat hij zo'n feest geeft, maar toch...

De schrijver laat subtiel merken dat Ahasveros zich opwerpt als een alternatief voor God en Zijn Rijk. De Perzische koning staat symbool voor een wereld los van God. Zou je vandaag de dag ook alternatieven kunnen aanwijzen?

De schrijver put zich uit in de beschrijving van de details van het koninklijke paleis en de tuin. Draperieën van fijn linnen, wit en

blauwpurper, koorden, zilveren ringen. Opvallend dat de schrijver dat doet. Dat gebeurt eigenlijk nooit in de Bijbel, eigenlijk alleen bij...

... de tabernakel: Gods paleis. Het is alsof de schrijver wil laten zien door zijn uitgebreide beschrijving: hier is een koning bezig die zich wel meten aan God. Alsof de schrijver wil laten merken: Ahasveros claimt voor zichzelf de rechten van God op. Hij is de baas. Hij regeert in zijn eigen paradijselijke hof. Zijn tuin. Dat is nog een hint trouwens: de hof van Eden (Gods paradijs) moet volgens Genesis 2 ergens in deze omgeving gelegen hebben. Maar nu is er een andere tuin, het paradijsje van koning Ahasveros die zichzelf met God wil meten.

Een alternatief voor God

Ahasveros staat zo symbool voor een wereld die geen ruimte wil laten voor God Een wereld waarin mensen hun eigen paradijsjes willen bouwen. En dan zie je drie dingen naar voren

komen die altijd een rol spelen: macht, geld en seks. Een onheilige drie-eenheid die van het gedroomde paradijs van de één, de hel van de ander maken.

Je ziet het hier ook heel nadrukkelijk. Geld: gouden bekers, de een nog fraaier dan de ander. Alles doet Ahasveros eraan om maar te laten merken dat hij geld in overvloed heeft. En voor macht geldt hetzelfde: alles en iedereen moest onder de indruk komen van zijn machtsgebied, zijn kracht. Ahasveros mocht zich geen slappeling tonen, maar vol kracht en sterkte.

En de derde is: seks. Macht, geld en seksualiteit, ze hebben alles met elkaar te maken. Macht erotiseert. Denk aan Clinton in de jaren negentig. Geld ook. Denk aan Strauss-Kahn, een paar jaar geleden. En dat gebeurt hier dus ook. Ahasveros wil laten zien dat hij niet alleen op financieel en politiek gebied de allergrootste is, maar ook op seksueel gebied. Daarom wordt koningin Vasthi naar voren geroepen. De mooiste vrouw van het koninkrijk.

Herken je wat er hier gezegd wordt over het verschil tussen ideaal en werkelijkheid? Kun je aangeven of en hoe dit een rol speelt in jouw relatie(s)/huwelijk?

Vasthi wordt hier dus niet naar voren geroepen omdat Ahasveros zo zielsveel van haar hield. Nee, Vasthi werd naar voren geroepen om zijn eigen seksuele prestaties en de bijbehorende eer voor het voetlicht te brengen. Ahasveros hield niet van Vasthi zelf, maar van het ideaalbeeld dat hij van haar had. Voor zover zij een bijdrage leverde aan zijn grootheid. En zodra zijn droom uiteenspat door haar weigering blijkt hij haar niet werkelijk lief te hebben gehad.

Die vraag mogen wij onszelf ook wel stellen: als wij anderen in onze omgeving liefhebben, houden we dan van wie zij werkelijk zijn, of hebben de droom waarvan zij deel uit maken lief? Zijn mensen er zo lang ze iets voor ons kunnen betekenen, of hebben we oog voor hen, ook als ze ons niets te bieden hebben?

Weerstand bieden

Hulde aan Vasthi! In een wereld die bol staat van geperverteerde seksualiteit, biedt zij weerstand. Deze Vasthi moet wel een heel sterke vrouw geweest zijn. Dat ze zich niet laat reduceren tot sekssymbool, zegt veel over haar innerlijke kracht. Deze niet-Joodse koningin laat zien dat het mogelijk is je niet mee te laten slepen met de machten van deze wereld.

Vasthi biedt weerstand tegen de schijn van geld, macht en seksualiteit. Kun je nog meer voorbeelden bedenken van mensen die weerstand hebben geboden (of bieden) tegen deze krachten? Bied jij zelf ook weerstand tegen de kracht die vanuit deze onheilige drie-eenheid uitgaat?

En juist haar weerstand toont aan hoe belachelijk het zogenaamde paradijs van Ahasveros is. Door weerstand te bieden tegen de verleidingen van deze wereld laat Vasthi zien dat deze wereld een totale parodie van zichzelf is geworden. Ik noem

een paar dingen.

Allereerst is het op z'n minst opvallend dat Ahasveros van de hele kwestie een staatsaangelegenheid maakt. Stel dat Mark Rutte een vrouw zou hebben en hij zou zijn echtelijke fricties op de maandelijkse ministerraad ter sprake brengen, dan zou hij toch het lachertje van het land en de rest van de wereld zijn...of niet? Ahasveros maakt z'n eigen macht belachelijk door een privé-kwestie tot staatspolitiek te maken.

Nog iets dat opvalt: Ahasveros vraagt zijn wijze mannen om raad nu hij merkt dat zijn bevel niet heeft gewerkt. Wat is hun oplossing? Nog een bevel. De raadgevers van Ahasveros hebben duidelijk niets geleerd.

Ook opvallend: Vasthi legde het bevel van de koning naast zich neer en wilde hem niet onder ogen komen. En nu wordt bij wet vastgelegd dat ze de koning ook niet meer onder ogen mag komen. Met andere woorden: Vasthi wordt niet gestraft, maar beloond.

Tenslotte: de raadgevers willen zoveel mogelijk de schade beperkt houden.

Wat als alle vrouwen in het rijk dit

horen? Dus besluiten ze een bevel uit te vaardigen waarin eerst verteld wordt wat Vasthi gedaan heeft. Ze willen de schade beperken, maar ze dragen juist bij aan de verspreiding van het heldhaftige gedrag van Vasthi.

Duidelijk is: de macht van Ahasveros lijkt heel wat, maar het is buitenkant, het is schijn. Hij lijkt heel rijk, maar met al zijn geld kan hij geen harten kopen. Hij lijkt zo machtig, maar zelfs zijn eigen vrouw doet niet wat hij zegt. Hij lijkt zo vruchtbaar en seksueel geslaagd, maar met liefde heeft het niets te maken.

De weigering van Vasthi ontmaskert Ahasveros als een belachelijk parodie van een machtige en rijke koning. Ten diepste is hij eenzaam, arm en zonder liefde. Kun je ook vandaag nog zien dat deze machten ontmaskerd worden? Zou je daar zelf ook iets aan kunnen doen?

De échte werkelijkheid

Ahasveros lijkt heel wat, maar hij is een parodie van God en zijn macht. God, die niet zichtbaar is in dit verhaal. God die vaak ook niet zichtbaar is in onze levens. Maar dat betekent niet dat Hij er niet is.

De schrijver laat het hier subtiel merken, door te refereren aan de tabernakel, aan de hof van Eden. God is niet zichtbaar, je kunt Hem niet direct aanwijzen, maar het is alsof de schrijver wil

laten zien: achter deze schijnwerkelijkheid en macht van de wereld, is God wel degelijk aanwezig, met Zijn rijk.

'God is niet zichtbaar, je kunt Hem niet direct aanwijzen, maar het is alsof de schrijver wil laten zien: achter deze schijnwerkelijkheid en macht van de wereld, is God wel degelijk aanwezig, met Zijn rijk.' Herken jij je in deze woorden? Zo ja, op welke manier? Zo nee, hoe herken jij God dan in deze wereld?

In Jezus zien we waar Gods rijk op is gebaseerd. Niet op 'macht, geld en seks', maar op 'zelfovergave, genade en liefde'. Kun je aangeven of en op welke manier hij de koning is van jouw leven? Kun je aangeven wat dat doet met hoe je in deze wereld staat?

Onzichtbaar. Maar is dat niet juist de weg die God gaat? Kijk naar de andere koning die later komt. Niets geen macht, niets geen rijkdom, niets geen seksuele aantrekkingskracht, maar zwak, kwetsbaar en machteloos. Daar kan God toch niet zijn?

Juist wel. In Jezus is God die laat zien dat je leven niet daar geslaagd is waar je je eigen paradijsje bouwt om jezelf heen, maar waar je Hem laat regeren en Hem een paradijs laat bouwen in je leven.

Biedt weerstand tegen deze schijn werkelijkheid, zoals Vasthi dat deed. Ontmasker het waar je kunt. Maar bovenal, ga door de knieën voor Jezus, en vraag Hem telkens opnieuw, of voor het eerst om de ogen te openen voor de echte werkelijkheid: Gods koninkrijk van zelfovergave, overvloedige genade en diepe liefde.